

PLES SA TIGROM

LILI RAJT

Prevela
Dijana Radinović

■ Laguna ■

Naslov originala

Lili Wright

DANCING WITH THE TIGER

Copyright © 2016 by Lili Wright

Translation copyright © 2016 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Džonu Bahoriku,
koji me doveo u Meksiko,
i Lejli, Sari i Mercedes,
koje su mi pobudile želju da ostanem*

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

„Čak i u sirotinjskim kvartovima Meksiko Sitija, delići palog
Astečkog carstva i dalje se pojavljuju.“

Kreg Čajlds, *Ko nađe – njegovo*

PROLOG

HARATELJ JE ZAKOPAO po pećini sa strašću ljubavnika. Tre-
sao se dok je kopao na spidu i pevušeći proklinjao žene i
drogu. Smrdeo je. Primetio je to, pa zanemario kao što je
primećivao i zanemarivao vlagu u vazduhu, posekotine na
člancima prstiju, prašinu i znoj što su mu prekrivali kožu
kao krzno. Slabići bi kukali da ih bole kolena, kičma. Pičkice.
Ali on je, kad bi se uradio, mogao satima da radi a da se ne
pogubi, da ne prekine zbog gladi i ne poklekne pred ječa-
njem astečkih duhova. Sve što je u životu važno zakopano
je, sakriveno, izgubljeno, u strahu da pokaže svoje pravo lice.
Malo ljudi ima hrabrosti ili mašte da kopa.

Kristofer Medoks je bio daleko od kuće, Amerikanac u
Meksiku, propali student što kleči na zemlji, svetac. Religiju
svuda možeš da nađeš. Pre dva dana mistrija mu je udarila
u ivicu urne ili krune, antikviteta dovoljno vredan, nadao
se, da ga odnese čak u Gvatemalu, gde je droga jeftinija od
manga, gde te žene dočekuju s vrućim tortiljama i kozom.
Gva-te-ma-la. Svi ti meki slogovi koji označavaju samo vise-
će ležaljke i pesme. Haratelj. Tako je sebe nazvao. Alter ego,

dvojniki, senka na mesečini – junak priče koja je otpočela kad je skroman čovek iz Divajda u Koloradu iskopao blago koje mu je spaslo život.

Čeona lampa mu skliznu. On je podiže. Graške znoja su mu se ledile u električne perle poput krune na čelu. Pod zemljom mnogo toga može da pođe po zlu. *Apokalipsa. Afiksija. Popokatepetl. Pećina koja se uruši.* Svakog časa mogu da ga zaskoče *pinches federales**. Uzeo je da struže istrošenom četkicom za zube gledajući kako se kamenje otkriva kao striptizeta. Seks mu nije izbijao iz glave. Kopao je kroz vreme, kopao je kroz smrt. Koža ga je svrbela od nerveze, od buba što mile po njemu, jeze od mraka, od uzbuđenja pronalaska.

Krajičkom oka opazio je senku. Pripijena uza zid, prilika, prikaza: na ispucalom stenju zatitra mu ogrubelo lice njegove majke. Pružila je ka njemu pegavu ruku, pokušala da ga izvuče iz ambisa. Haratelj se steže u grudima od te nove agonije. Zgrabio je ašov i zario ga u zemlju ne mareći šta će polomiti. Samo je hteo ono što mu pripada. Sada. *Ahora. Dá-me-lo.***

Anđeo uzdahnu. Đavo se ugrize za usnu. Starina se otkinula, pet stotina godina astečke istorije palo mu je u izubijane šake. Haratelj se svali na pete opijen od sreće, mrmljajući *Isuse slatki* pošto nije više bio sam u pećini. U njega je zurilo lice, tirkizna maska sa samo jednim okom.

Pohrlio je u Meksiko Siti igrajući na kracima zvezde. Dok je taksu tutnjao Reformom, njihao je masku u krilu, milovao ispucalo lice, ludu galaksiju zelenog i plavog. Usta su joj bila

* Šp.: Jebeni federalci. (Prim. prev.)

** Šp.: Sad. Daj mi ga. (Prim. prev.)

nakežena sa zubima izrađenim od školjke, sasvim celim. Na čelu su joj bile skupčane dve zmije. Jedno oko joj je nedostajalo. Drugo je bilo zatvoreno, što je značilo da je maska bila napravljena za mrtvacu.

Došlo mu je da zaurla. Došlo mu je da zaigra salsu u snobovskim antikvarnicama Zone Rose, da otcupka u antropološki muzej i vidi zaprepašćenje službenika kad shvate da je prašnjavi *gringo** bez prebijene pare u džepu pronašao nacionalno blago. Ali više od divljenja, više od novca i ljubavi, bio mu je potreban fiks.

Taksi ga je dovezao do sigurne kuće. Jezivo mesto. Logor za *cholos*** i gangstere, trezor za pare od droge, groblje za zlosrećne, koje iseckaju kao salatu, pa bace u masovnu grobnicu čiji smrad nosi vetar. Zvali su to sigurnom kućom, ali tamo niko nije bio siguran. Haratelj je na kapiji pokazao svoj prepoznatljiv mobilni telefon, jedinu vrednu stvar koju je imao. Rejes je plaćao telefonski račun. Njegovi ljudi morali su u svakom trenutku da mu budu dostupni. Na ulaznim vratima, Feo, ljudska konzerva piva, nape nabildovane mišiče. Alfonso mu proviri preko ramena, na prstima, u patikama. Tip je bio toliko istetoviran da mu odeća nije bila potrebna. Reč nažvrljana iznad usne tvorila je nečitke brkove.

Haratelj pruži masku.

Feo je prevrnu, podrugljivo se nasmeši, ponudi mu hiljadarku.

Haratelj zgroženo odmahnu glavom. – Treba mi deset puta toliko.

– Ti kopaš. Mi određujemo koliko vredi.

* Izraz koji označava Amerikance. (Prim. prev.)

** Izraz koji je prvobitno označavao Latinoamerikance sa indijanskom krvlju, a danas najčešće siromašne Meksikance, pripadnike bandi. (Prim. prev.)

U njemu navre bes. Glupi pohlepni *menso**. Kao da njegov rad ne vredi ništa. Istorija ne vredi ništa. Ništa nije vredno sem njihove sledeće pošiljke droge preko granice. Želeo je da razgovara s nekim sa IQ-om.

– Pusti me da pričam s Rejesom.

Feo se naceri. – Niko ne priča sa Rejesom. Niko čak i *ne vidi* Rejesa.

To je bila istina. Za tri godine haratelj se nijednom nije sreo s čovekom.

Narko-bos je neprestano bio u pokretu, svakog dana nova lokacija, novo lice. Potkrovlje u Masatlanu. Kanalizacija u Huarezu. Čovek s milion lica: prevarant, hipster, javni pravobranilac. Priča se da mu pravo lice liči na staračka muda. Ljudi su ga iza leđa tako i zvali: El Pelotas. Nije imao pola desnog uha. Rejes se visoko uspeo, *patrón* koji je sebe smatrao kultivisanim, skupljao antikvitete na tone, obožavao otvaranja izložbi i roze šampanjac. Pojavljivao se na ranču, bacao deci zlatno prstenje. Umeo je kao mađioničar da učini da ljudi nestanu, da preseče ženu napola.

– Kaži Rejesu da imam nešto. Reci mu da vredi njegovog vremena.

Feo se zlobno naceri, rad da vidi kako će proći taj debakl. – O, *pa dobro* onda, uđi. Otvorio je vrata i propustio ga u hodnik sa spiralnim stepenicama. – Kazaću gazdi da njegov omiljeni pećinar mora hitno da ga vidi. Raskomoti se. Popij nešto.

Haratelj je stajao u polumraku sa Alfonsom. U sobi pored, dva jadra kauča stajala su ispred najvećeg televizora na svetu. Haratelj je držao masku preko prepona, primetio je napukla blindirana prozorska stakla. Meci su ispaljeni unutra.

* Šp.: Glupan, budala. (Prim. prev.)

Alfonso zapali cigaretu, izbaci dim. – Ti si teška budala. – *Regálame un tabaco, compa*.*

Alfonso mu baci paklu i upaljač. – Poslednja želja samrtnika.

Svi su se tu smešili, ali niko iskreno. Koraci na stepenicama. Dvoje ljudi. Prva prilika stade na odmorištu, leva ruka joj na gelenderu, desna u džepu, drži pištolj. Rejes je bio sitan čovek, krivonog, nalik žabi, prsat. Bio je zadihan. Nosio je usku crnu trenerku i zlatan pončo. Slameni šešir sa roze trakama skrivao mu je skoro celo lice. Neka domorodačka mešavina. Haratelja je živo zanimalo Rejesovo uvo, ali je oborio pogled, ugrizao se za obraz.

– Hteo si da me vidiš? – Rejesov glas bio je smiren i hladan.

Haratelj izvede nekakav naklon, pruži mu masku. Ponosio se svojim španskim, umeo je lepo da veze, skromno i kitnjasto. – *Patrón, con todo respeto*,** donosim ti danas veličanstveno blago. Trebalo mi je dva dana da ga izvadim iz pećine.

Nije bilo odgovora. *Niko ne priča sa Rejesom. Niko čak i ne vidi Rejesa*. Haratelj se steže grlo. Uvideo je svoju grešku. – Ova maska je stara petsto godina, nastavio je. – Mesto joj je u muzeju. CNN, *Nešenel džiografik* – svi bi poludeli. Napravljena je da jednog moćnog čoveka učini bogom.

Rejes je gledao u njega kao da mu lice bukti.

Haratelj pokušava ponovo, direktnije. Glas mu je popuštao, pantalone, petlja. Trebala mu je lova, spid. Trgao je glavu boreći se da se pribere, podigao bradu. – Vredi bar dvadeset hiljada, ali daću je za deset. Danas.

Rejes ga nije gledao u oči. Haratelj je u početku mislio da je zabrljao nešto na španskom, a onda shvatio ponižavajuću istinu: Rejes ga je smatrao za idiota narkomana koji izmišlja.

* Šp.: Druže, daj jednu cigaru. (Prim. prev.)

** Šp.: Gazda, uz dužno poštovanje. (Prim. prev.)

U grudima mu se razbukta gnev. Mogao bi da napravi neku glupost. Butina mu se tresla u farmerkama. Sat je kucao, ili možda njegovo srce.

Rejes baci svežanj pezosa. Svežanj je ležao na podu kao strvina koju niko neće da pipne. Alfonso priđe, uze masku. Haratelj kleknu pored novca, bio je dovoljno pametan da ga ne broji.

Rejes zareža: – A sad mi donesi još jednu.

PRVI DEO

Nosila sam masku gotovo celog života. Većina ljudi je nosi. Kao mala, pokrivala sam lice rukama misleći ako ja ne vidim oca, da ne vidi ni on mene. Pošto to nije upalilo, krila sam se iza maski za Noć veštica: klovnovi i veštice i Ronald Mekdonald. Mnogo godina kasnije, kad sam otišla u Meksiko, shvatila sam dokle maska može da te dovede. Na prašnjavim ulicama seljani su se pretvarali u jaguare, hijene, samog đavola. Godinama sam mislila da je nošenje maske način da se počne iznova, da se postane neko drugi. Sad znam da nije tako.

Ana Remzi, iz nedovršenih memoara, 2012.

Prvo poglavlje | ANA

OBUKLA JE CRNO, boju opatica i veštica, boju najusamljenijih kutaka svemira, gde gravitacija ne da ni zračku svetlosti da pobegne, naziv kutija u avionima, onim što daju objašnjenje katastrofe. Odabrala je zelene minduše da joj se slažu uz oči, brusthalter koji joj je isticao dekolte. Sandale s kaišićima oko članka sa štiklom od sedam centimetara, koliko joj je bilo potrebno da ga gleda pravo u oči.

Odvezla se u Muzej umetnosti Metropoliten, pronašla garažu, dala čuvaru da joj parkira kola. Napolju je bilo toliko hladno da joj se maglio dah.

– Neću dugo – reče Ana momku i tutnu mu koji dolar.
– Parkiraj blizu izlaza.

Prijem je već bio počeo. U zasvođenoj dvorani uglašeni gosti su ćaskali i tračarili. Gej muškarci u uskim pantalonama i sa narandžastim kravatama. Blede nimfe u minisuknjama od tafta, ili s pletenicama, ili s naočarima u stilu Klarka Kenta, pokušavaju da dokažu da mogu biti lepe ma koliko se grozno obukle. Velike dame, donatorke, potomci Rokfelera i Gugenhajma, žene sa imenima poput Tuti i

Oliva, s proređenom kosom natapiranom u rimsku kacigu, s pegavim rukama okićenim narukvicama. *Velvet andergrund* je pevao: „*Biću ti ogledalo.*“

Ana uze čašu šampanjca s poslužavnika koji su pronosili, zagladi haljinu. Verenički prsten joj sevnu. Pokraj nje su promicala znana lica. Umetnici. Poznate ličnosti. Kritičari. Čovek koji je bio navaljivao da spava s njim. Rekla mu je da to više ne radi. Sa Dejvidom je. Monogamna, vrlina koja zvuči kao bolest.

Šampanjac ju je uhvatio. Nije pojela ništa sem krofne ujutru. Ispila je šampanjac, uzela drugu čašu, pa pošla da nađe Dejvida prolazeći pored *Kembelovih* supa u konzervi, Merilin, kitnjastih crno-belih filmova iz Fabrike. Sve jeftino i drečavo i jedno te isto.

Našla ga je u centru pažnje u sali Dejmiijena Hersta, kako časka pored ajkule u formalinu. Gledala ga je u oči i nije osećala ništa. Tri godine koje su proveli zajedno – šušir na sklapanje. Umesto da ga ošamari ili zarida, ona je zaronila duboko u sebe i izvukla ljubav, pustila je da joj zrači na licu. Otkrila je celo svoje biće, možda prvi put. Do pre samo nekoliko sati učinila bi sve da ga usreći.

Dejvid joj se javio vragolastim osmehom. Krug ljudi oko njega se raširi da je primi.

Crna, boja žalosti.

Crna, boja koju ne možeš da vratiš.

– Ana – kazao je. – Izgledaš...

Bacila mu se u zagrljaj i pribila usne uz njegove. Nije to bio srdačan poljubac u znak pozdrava ili ponovnog susreta, već strastven zagrljaj. Gole ruke obavila mu je oko glave, prstima se igrala njegovom kratkom kosom, grudi pripila uz njegove revere, karlicom mu čikala kukove, da, tu. On se ukruti postidešen i iznenađen, a onda je privuče bliže. Ana je u

poljubac unela sve što je imala, tri godine ljubavi i poverenja, tri godine planiranja sutrašnjice, i dana posle, tri godine jebene monogamije. Ubacila mu je topao jezik u usta u isti čas kad mu je zavukla prste u prsni džepić.

Crna, boja seksa.

Crna, boja koja ostaje iza požara.

Pustila ga je. Dejvid zbunjeno nabra čelo. Napućio je usne kad je zavukao duge prste u usta i izvadio nešto iz njih. Radoznali gosti se nagnuše; na ozarenim licima im pohotno oduševljenje dok su posmatrali uvek pribranog Dejvida Flekstonu, kustosa za modernu umetnost u Metropolitenu, kako otvara usta i iz njih vadi dijamantski prsten. Još je neobičniji bio njegov nov ukras u džepiću – ženske gaćice bež boje.

Drugo poglavlje | BAŠTOVAN

KAD JE DEVOJČICA iz papirnice objavila da se njena porodica seli u Verakruz, Ugo je osetio kako mu sva krv otiče iz tela. Pitao je *Kad?* a Lola je rekla *Za dve nedelje*, a Ugo je pitao *Otkad znaš?* i Lola je rekla *Juče su mi kazali*. Ugo se ushodaio po papirnici, udario pesnicom po pultu zato što ga ona ostavlja i zato što će u Verakruzu svaki muškarac videti ono što je on video i mirisati ono što je on mirisao i zato što svaki muškarac koji dođe po papir može da ukrade ono što je sad samo njegovo.

Kao dobra vatra, i njihova je ljubav otpočela s papirom. Ugo je pisao rođaku u Teksasu i bila mu je potrebna tanana hartija na kojoj i najčvršće namere izgledaju kao san. Svratio je u papirnicu i devojčica za pultom mu se nasmešila. Njemu se steglo u stomaku. Nosila je žutu haljinu s belom čipkanom kragnom, učenica, mlada kao rosa. Čipkane rukavice bez prstiju bile su joj zakopčane drikerom. Prva mušterija kupila je olovke, druga je nešto fotokopirala. Vrata se uz zveket zatvoriše, pa njih dvoje, Ugo i devojčica, ostadoše sami među olovkama, kompasima i penkalima s nevidljivim mastilom.

– Izvolite – rekla je.

Ugo otkri svoju žudnju, grimiznu kao persijski ćilim. Devojčica je uvtala kosu, poigravala se njime, obećavala mu dobru uslugu samo ako traži. Ugo ju je u mislima dodirivao nežno koliko mu je to njegova priroda dozvoljavala, prevlačio joj prstima duž butine. Bio je baštovan, čovek svikao da izgaja zahtevno cveće. Video je da joj prija njegovo obožavanje. Godilo joj je što mu je neodoljiva, kolač u poslastičarnici suviše lep da bi se pojeo. Bio je muškarac. Možda je već samo to opravdavalo što je želeo devojčicu u žutoj haljini, što nije pitao koliko joj je godina. Ako je dovoljno stara da radi u papirnici, dovoljno je stara da barata novcem i muškarcima. Ugo je kazao tačno ono što mu je bilo na pameti: – Došao sam da kupim papir za pisma, a onda sam video tebe.

Pomislio je na svoju ženu. Njeno lice mu sevnu pred očima, optužba tako snažna da je morao da skloni pogled. Posle toga nije više pomišljao na ženu. Ni dok je laskao devojčici, ni dok joj je prelazio prstima s unutrašnje strane ruke. Ni sutradan, kad joj je doneo žute georgine. Ni narednog, kad ju je poveo u stražnju sobu, zavukao joj ruku među noge i otkrio da devojčica iz papirnice svakog dana dolazi na posao vlažna i gladna.

Ugo se vraćao svakog popodneva. Skinuo bi devojčici slušalice, poslušao ritam Romea Santosa, pa izneo nepristojnu ponudu. Ljubio joj je uho, češljao kosu prstima, kredom joj šarao po koži. Kad bi se neka mušterija oglasila (– Ima li koga?), pribio bi joj lenjir uz grlo. Kad bi se vrata zalupila, devojčica se smejala, lizala mu dlan. Želja mu je plamtela kao šibica. Želeo je da uzme njenu mladost. Želeo je da joj podigne piramidu što seže do sunca. Želeo je da je stavi u kavez, hrani guavom i svakog dana seje u nju svoje seme. Želeo je da mu ovo dete rodi dete koje će ih oboje nadživeti.

Kad bi ga uzela u usta, zvala ga je tatica. Nije stvarno bila dete. Imala je grudi, malje. Čipkane rukavice slagale su joj se uz veš. Bila je dovoljno velika da nije mogao da joj pomogne oko domaćeg zadatka. Odgurnuo je njenu knjigu iz matematike preko pulta, zadigao joj haljinu i ušao u nju šapućući joj: – Mala učenice, evo šta ja znam.

A sad ga je ostavljala. Članci prstiju su mu krvarili u prevojima. Viđao je muškarce kako udaraju pesnicom u zid i sad je razumeo to zadovoljstvo. Ponovo je zamahnuo.

– *Basta** – povika devojčica i povuče ga za ruku. – Imam nešto da ti dam.

Odvukla ga je u stražnju sobu. Ugo se sruči na stolicu. Devojčica mu sede u krilo okrenuta ka njemu i pruži mu paketić. On povuče mašnu rešen da bude nežan, da se pokaže u najboljem svetlu. Knjiga o astečkoj istoriji. Video je koliko je ponosna na svoj zreli poklon i zapitao se je li mu knjigu poklonila što govori nahuatl, jezik Meksika, njegovih predaka, jednog od prvobitnih astečkih naroda, ili mu šalje poruku da će ona jednog dana otići na fakultet, biti nešto više od prodavačice trudne u dvadesetoj koja rađa dete za detetom i živi u dvosobnoj kući iz koje štrči armatura za sprat koji nikad neće biti sazidan. Prelistao je knjigu – Akamapičtli, astečki ratnici i sveštenici – osećajući se slabo pred tim hrabrim ljudima. Lola ga je milovala po glavi, tešila ga. Bolnom rukom zgrabio je porub njene haljine.

Uzela je naglas da čita. – *Astečki sveštenici podnosili su ljudske žrtve da bi se sunce svakog jutra rađalo. Biti žrtvovan bila je najveća čast kojoj se jedan smrtnik mogao nadati, to beše jemstvo da će mu duša večno kao bog živeti u raju.*

* Šp.: Dosta. (Prim. prev.)

Sveštenik bi poveo odabranog ratnika do Velikog hrama i izvadilo mu srce što je još bilo.

Lola mu obavi ruke oko vrata. – Da tebe žrtvuju, koliko bi još tvoje srce tuklo za mene? Koju bi ti žrtvu prineo za našu ljubav?

Razdragano je koketovala.

– Zauvek, moja žuta učenice. Ponudio bih ti srce na zlatnoj tacni, a kad bi me pojela, zauvek bih živeo u tebi.

Zadovoljna, devojčica poče da mu se klacka u krilu, dunu mu u uho i nastavi da čita: – *Žrtvu bi skuvali, a oni koji bi pojeli njeno meso bili bi osnaženi. Glavu bi okačili na stalak s lobanjama, a odranu kožu nosili pri verskim obredima. Ništa se nije bacalo. Neprestano ubijanje umirivalo je gladne bogove i održavalo ravnotežu u svemiru. Narednog jutra nebo bi se okupalo rumenom svetlošću, u spomen na krv prolivenu u njegovu čast.*

Devojčica zbaci japanku, promrda blistavim prstima. – Isto kao Isus. Božji sin koji je umro zarad naših grehova. Mi sad na pričesti uzimamo njegovu krv i telo.

– Kao ljubav. – Ugo joj zaviri pod bluzu. – Krv prolivam zbog tebe.

Nešto u devojčici prepuče.

– Koju krv? – podrugnula se. – Koja žrtva? Dolaziš ovamo, isprazniš se i odeš kući svojoj debeloj ženi i kokoškama. Ako me voliš, ostavi svoju ružnu ženu i oženi se sa mnom. Kazni mog oca, koji me posmatra kroz vrata kad se skidam.

Ugo je uhvati za bradu. – Lažeš. Otac ti je advokat.

– Otac mi je advokat koji viri kroz odškrinuta vrata.

– Ubiću ga i ukrašću te.

– Ne bi ti to smeo.

Ugo je ošamari. Uхватила se za obraz, ali nije zaplakala. Od njenog ledenog pogleda srce mu je stalo. Zario je lice u

njene grudi, udisao vazduh koji je ugrijala. *Gleda previše telenovela. Igra ulogu.*

– Otac te nikad nije pipnuo – kazao je.

– Od požude noćima ne spava. Šunja se hodnikom kao ris.

Ugo oseti kako klizi unazad, kako gubi oslonac. Nije želeo da se oženi devojčicom niti da naudi njenom ocu. Sviđalo mu se ovako kako je, žuta popodneva poređana kao knjige na polici. Voleo je čak i papirnicu: miris mastila, šarene olovke i sveske pod staklenim pultom. U papirnici se ponovo osećao kao dečak, samo uz seks kao bonus, užitak koji svaki dečak sluti nagrada mu je ako ikad uspe da odraste.

– Daj mi vremena – molio je. – Sve ću srediti.

Ali ništa nije sredio. Svakoga dana odlazio je kući, okopavao leje sa cvećem i jeo skroz prazan. Kad ga je žena pitala šta mu je, rekao je da je sve u redu, a ona mu je skuvala čaj od bilja iz bašte i potražila savet od vrača. Vrač joj je smešao ljubavni napitak kojim mu je naprskala čarape.

Treće poglavlje | HARATELJ

HARATELJ SE ZAKLJUČAO u klozet u sigurnoj kući, razmotao novac koji mu je Rejes bacio. Dve hiljade dolara. Uvreda. Sića. Poniženje i za čoveka i za masku. I za žive i za mrtve. Podigao je roletnu, gledao kako pada noć. Širom Meksiko Sitiya majke su spremale večeru. Očevi su se bacali u naslonjače kao kraljevi. Deca su običnom olovkom upisivala pogrešne odgovore. Svaki dan se završavao mrakom.

Zapalio je ono malo spida što mu je ostalo.

Navala mu probuši psihu, izbombardova srce, ispuni ga sjajem koji nije umeo drugačije da izazove niti da opiše, ali ako bi morao nekako da ga nazove, nazvao bi ga ljubav. Pao je na kolena, pribio obraz uz hladnu klozetsku šolju i sanjao o stotinama načina da se osveti Rejesu: zvečarke, olovne farbe, toksične prostitutke. Haratelj se zakikota poželevši da ima društvo u glavi. Kadril s partnerima. Ali to samo droga iz njega govori. S narko-bosom nema izravnjanja računa. Samo završiš mrtav.

Ko još jebote nosi šešir s roze trakama?

Njegovo blaženstvo kvarilo je samo jedno. Ostao je bez meta. Većinu vremena bio je ili jedno ili drugo: u pećini

ili van nje. Bogat ili švorc. Haj ili željan da to bude. To se slagalo s Medoksovim principom ravnoteže suprotnosti, malom teorijom koju je smislio, a koja je glasila ovako: Njegov sumnjiv život u Meksiku jeste spoljašnjost, površina, korice knjige, ne sama knjiga. Ono što je na duge staze važno jeste čovekova nutrina, njegova suština, njegovo srce, um, duša, njegovo *biće*. Ako iznutra ostane čestit, onda spolja može da se prepusti hedonističkim zadovoljstvima: ženama, spidu, haranju. Zapravo, bilo bi neodgovorno da to ne čini. *Zato što ima vremena*. Vremena za hedonizam i raspusnost. I vremena, kasnije, da se smiri. Popravi. Izdigne iz pepela za drugi čin. Treći. Mudrost je redak dar ponuđen onima koji su jednom sve probali.

Slavina je kapala. Osluškiavao je.

Želeo je da povрати masku, ali Feo ju je dosad već fotografisao, uneo u knjige. Haratelj je pokušao da zaboravi mrve koje su mu bacili, ali kad je zatvorio oči, pogrebna maska mu se cerila, deset miliona komadića tirkiza zalepljenih na smrskano lice čoveka. Ono jedno oko mu se rugalo: *Šta si ti, koji moj? Čovek ili džukela?*

Setio se gimnazije, kako su on i njegovi drugari skakali sa stene na jezeru Jedanaest milja. Stukli bi pivo i gledali niz liticu od deset metara u ledenu vodu, skupljali hrabrost dok jedan ne bi uzviknuo njihov bojni poklič: „*Džukci, hoćete li večno da živite?*“

Ispod vrata se videla pruga svetla. Prava linija. Strelica. Haratelj ju je posmatrao dok nije doneo odluku.

Išunjao se iz sigurne kuće leteći na sličugama adrenalina. Posle deset minuta stigao je do tezge sa oranžadom. Piko je bio klinac, ali pouzdan. Nosio je bejzbol kapu Astrosa i

zlatan krst. Lice mu je bilo okruglo kao tanjir i jednako prazno. Bubuljice. Obrašćići. Još jedan *güey** koji nije pripadao nikome. Gde mu je majka? Haratelj je u gotovini plaćao robu, ali nije znao špansku reč za poslednju stvar na svojoj listi želja. Spustio je obraz na preklapljene ruke, anđeo koji gestikulira spavanje.

Piko se nasmeja. – Imaš sastanak večeras?

Haratelj skupi dlanove. – Velike sise.

– Sačekaj minut. Pripazi tezgju.

Piko skoči do radnje, vrati se ozaren sa smeđom vrećicom u ruci. – Čekaj malo. – Isekao je pomorandžu, iscedio je. Piko je svojim mušterijama uvek cedio svež sok kao da je hteo da se postara da svi njegovi džankiji dobiju vitamin C. Ili možda s pulpom pod nohtima nije budio sumnju pandurima, babi. Pružio mu je sok i vrećicu.

– Hej, evo ti savet – reče Piko. – Istuširaj se, pa nećeš morati da je drogiráš.

Haratelj mu se iskezi. – Hej, evo i tebi jedan. Traži u apoteci lek da očistiš lice.

– *Cabrón*** – opsova ga Piko, ali smešio se zadovoljan što se neko potrudio da primeti njegov grozan ten.

– Hej, Piko.

– Šta je?

Haratelj se nakloni. Krv mu jurnu u lice. Umalo što nije pao, ali se uspravio. Harold Lojd visi sa sata. *Bezbednost na poslednjem mestu*. Bio je običan čovek. Bio je Niko s velikim N.

– *Vaya con Dios.**** – Mislio je to u šali i mislio je to ozbiljno.

* Šp.: Momak. (Prim. prev.)

** Šp.: Kao psovka džukela, drkadžija, od milošte drug. (Prim. prev.)

*** Šp.: Zbogom, doslovno idi s bogom. (Prim. prev.)

– *Dios?* – Piko baci koru pomorandže u đubre. – Mi smo boga prodali Amerikancima zajedno s Teksasom.

– Mi smo ga prodali Kinezima.

Piko slegnu ramenima. Meksikanci nisu hteli da slušaju o teškoćama Amerikanaca.

Haratelj othrama ulicom, kukovi su mu se ukočili u pećini. Šepanje je bilo novo, ali mu je pristajalo, maska gusara. Ruke su mu na vrećici ostavljale mrlje od znoja. Uradiće se u prvom prolazu koji nađe. Unervozi se zbog soka. Možda je Rejes zatrovao pomorandže.

Skrenuo je za ugao, zafrljačio jebenu čašu o zid. Sok se slivao niz štukaturu, novo sunce koje eksplodira.

Noćio je u sigurnoj kući. Mada, nije ni mogao da spava. Duše su kružile po imanju kao duhovi, svi oni mrtvi ljudi – propalice i kukavice, ubice i prevaranti. Kome oni nedostaju? Ko je njih voleo? Kome je bilo dovoljno stalo da izdvoji ruke od nogu? U Pikovoj vrećici deset belih pilula. Teško je pouzdati se u nešto toliko malo. Gurnuo ih je u džep. Lukav kao Kortez, krenuo je da istražuje.

Sigurna kuća bila je mesto da u njemu prespavaš, držiš drogu, sakriješ ukradena kola. Kuća je spolja delovala normalno: dva sprata, garaža za četiri auta, zid, trava čvrsta poput šibica. Unutra je vladala napeta atmosfera, ljudi naoštreni od droge ili paranoje. Magacini u prizemlju bili su pod stalnim nadzorom. Čuvari su obično bili šćućureni na podu, kucali poruke, ali večeras je vesela trojka igrala poker: Feo, Alfonso i još neki dripac. Kad je haratelj došetao, oni spustiše karte. Kalašnjikovi su im visili preko grudi kao gitare. Svaki je imao po šest piva *tekate*. Ispijena litarka tekile *kuervo* ležala je bačena u stranu.

– *Señor arqueólogo** – povika Feo podbulog crvenog lica – donesi nam još tekile. Bezvoljno je podigao pušku.

Haratelj je mogao štošta da mu kaže, ali je samo upitao: – *¿Dónde?**

Feo mu pokaza puškom. – Iz podruma. Ajde, pederu. Isplati stanarinu.

Haratelj pronade prekidač za svetlo i pođe niz polumračne stepenice pripremvši se na leševu, ali je video samo gomicu baštenske opreme, bodljikavu žicu, hranu za pse, flaše varikine. Pored kotla je stajao sanduk tekile. Otvorio je jednu flašu, ubacio Pikove pilule, pa zavrteo flašu kao hulahop dok se pilule nisu rastvorile. Dugo se nije mrdao, zapeo je tamo razmišljajući kako su teške stvari u životu većinom lake, a one lake većinom teške. Onda se ponovo pokrenuo, zavrnuo čep, pa pošao uz stepenice preskačući dve odjednom.

– *Caballeros,*** dozvolite da vam otvorim. – Odvrnuo je čep elegantno kao natkonobar, pa tobož potegnulo.

Feo ga besno pogleda. – Pije pre nas. Kakva je to usluga? Alfonso izvi istetoviranu usnu. – Ubij ga.

Feo pribi cev harateljju u rebra. Puška je stajala tamo, stvar koja je mogla da opali. Pljuvačka zapuši harateljjevo suvo grlo. Sa glupošću nema rasprave. Moraš da sačekaš da prođe.

Treći tip dohvati flašu, otpi, obrisa usta. – Ako ga upucaš, ja neću da čistim. Ti objasni Rejesu šta se desilo s njegovim dragocenim kopačem. Ako nećeš, onda je na tebe red.

Feo je zurio u dripca. Imao je novog neprijatelja. Okrenuo je pušku ka trećem čoveku. Ne bi ga roknuo, ali da puška opali, metak ne bi bio straćen.

– Samo ti igraj karte – zareža Feo. – Daj mi flašu.

* Šp.: Gospodin arheolog. (Prim. prev.)

** Šp.: Odakle? (Prim. prev.)

*** Šp.: Gospodo. (Prim. prev.)

Haratelj je ispario, zaključao se u klonju da sačeka. Zurio je u usamljenu česmu, u fuge, u ženske obline lavaboa s postoljem, imenovao ono što se spremao da uradi: dovodio je život u opasnost da bi zajebao Rejesa. Ili to ili se konačno zauzimao za sebe.

Posle pola sata na prstima se vratio u hodnik. Čuvari su ležali izvaljeni, čvrsto usnuli. Lupnuo je Fea po debelom ramenu. Ništa. Haratelj uđe u prvi magacin, upali čeonu lampu. Paketi marihuane bili su naređani do visine kolena. Treći čuvar iznenada diže glavu. Haratelj se prilepi uza zid, u senku, i zatvori oči. Mogao je tu da umre i mogao je tu da ne umre. Opasnost trenutka donela mu je novu spoznaju. Jebeš Gvatemalu. Mora da ode kući. Da se iskupi. Da vrati majci tri soma koja joj je ukrao. Kupi joj novu mikrotalasnu. Masira umorna stopala.

U mislima je terao čuvara da nastavi da spava. Ovaj se kao po komandi svali i izvi u zarez, aljkavi znak interpunkcije, i ponovo zamuknu.

Haratelj su se ruke tresle dok je otvarao druga vrata. U prostoriji je bio krš od torbi, šlemova i oružja. Prstima je prelazio preko polica prepunih starina – činije, urne, čarobne frule, komadi koje je pre mnogo meseci prodao Rejesu stajali su nemarno nagurani bez ikakvog reda. Na iskovanoj zlatnoj maski ležala je posuda dostavljene pržene piletine. Na majanskoj urni stajao je pendrek. Rejes je tvrdio da skuplja umetnine, ali Gonzales je morao da mu kaže šta je šta.

Sa police u dnu poznato plavo lice besno je zurilo u njega. *Jebem ti mater, vadi me odavde.*

Haratelj uze masku već smišljajući naredni korak. Poslaće Gonzalesu fotografiju, reći džukcu od dilera da mu nađe

kupca dubokog džepa. Nema potrebe da pominje ovu malu nezgodu s Rejesom. Reći će mu samo da je Rejes odbio masku.

Maska tako lepa da će je dvaput prodati.

Dok se iskradao iz trezora, pevušio je uspavanku džankijima i ubicama. *Spavajte, bebice. Spavajte, divni dečaci.* Čak su i najgori ljudi izgledali nedužno u snu. Lica su im bila maske koje će nositi kad umru. Njihova sopstvena lica, spokojna.

Uranjajući u mirisnu noć Meksiko Sitija, haratelj je prošaputao: „*Ko-lo-ra-do.*“ Pogrebna maska mu se cerila u torbi.

Četvrto poglavlje | ANA

ANA JE BRZO VOZILA. Prozori su joj bili otvoreni iako je bilo hladno. Golo drveće, kameni zidovi, klasični rok na radiju. Svaka pesma ju je podsećala na lagani ples u nečijem podrumu. Nije bila voljena. Nije je bilo lako voleti. I jedno i drugo bilo je njena greška.

Plan joj je bio da ode kući i poseti oca u Konektikatu. Daleko od grada, presabraće se, što je samo bio kulturni eufemizam za smislice šta će dođavola sad da radi. Moraće da kaže ocu da se predomislila i da joj je ipak potreban novac. Da sazna kad stiže i koliko. Ostaviće Dejvida, iseliće se. Otkazaće venčanje. Otkazaće medeni mesec. Nema meseca. Nema ni meda. Kakva je glupača bila što je dopustila da postane tako zavisna, debeo krpelj na keru.

Pijuckala je tekilu kuervo iz prljave šolje za kafu. Ukus povračke koji je ostajao za njom uvukao joj se u nozdrve. Osećala je zamor u jagodicama. Jedva da je imalo spavala. Posle svog spektakularnog odlaska u crnoj haljinici, noć je provela na krevetu na sklapanje kod Harmonike, drugarice s joge, ispijajući flašu šardonea, plaćući, proveravajući ima

li poruka na telefonu, pitajući se je li Dejvid očajan ili mu je laknulo. Kako su joj promakli znaci? Bila je tu ona noć, posle Kine, kad je rekao: *Ne osećam da smo bliski*. Sedela je tik do njega, pa se našalila: *Zar mogu više da ti se približim?* Klarisa, njegova nova sekretarica, očito je uspela da mu se skroz približi. Očito su *mnoge* žene uživale da se približavaju Dejvidovoj kameri. Šta on misli da je – Endi Vorhol?

Trebalo je da preskoči popodnevno spavanje. Oduvek ga je mrzela jer te izmoždi, ali želela je da bude odmorna za Dejvidovo otvaranje, da bude spremna da nabaci osmeh na lice. Ako je *schadenfreude* izraz za zluradost, uživanje u tuđoj patnji, koja je onda reč za ogorčenost zbog uspeha voljene osobe? Uskogrudost. Ne, izdaja. Naravno, nadala se da će Dejvidova izložba zapaliti umetnički svet. Želela je to zarad njega, ali još više zarad sebe – i svog oca.

Gostinska soba bila je besprekorno uredna kad se Ana uvukla u krevet. Posteljina je imala izvezen monogram. DOF. Dejvid Oliver Flekston. Poklon od njegove majke. Prijao joj je uzan krevet, kao da je gost u sopstvenom životu. Sat kasnije probudila se, protegla noge i izvukla nešto meko, zavučeno u dnu kreveta. Bež i čipkano, miš od svile. *Ovo nije moj veš*. Ove bež, krem bikini gaćice boje peska, slonovače, bele kafe, s providnom čipkom sa strane mogle su pripadati Dejvidovoj mršavoj mlađoj sestri, ali je on nije imao. Nekoj gošći možda. *Kojoj gošći?* Bile su to one oskudne gaćice kakve je Ana nosila kad je spavala s muškarcima koje je jedva poznavala. Gaćice kakve je nosila pre Dejvida.

Ušunjala se u njegovu garderobu, uzela da mlati okačene košulje, da kopa po fiokama tražeći šta? Posetnicu? Još veša? Ko izlazi iz stana bez donjeg veša?

Dejvidov laptop stajao je zatvoren na njegovom radnom stolu. Ana otvori fioku gde je bilo zalepljeno desetak

otkucanih lozinki, da se ne izgube. Korisničko ime za Gugl: *DFlekston*. Lozinka: *Plastika*. Nikad pre ovo nije uradila.

Inboks mu je bio dosadan, milion hitnih imejlova u vezi sa otvaranjem. U folderu „Lično“ bila su pisma njegove majke. Folder „Porezi“? Suvoparne stvari. „Osiguranje“? *Osiguranje!* Imejlovi od Klarise. Sa priložima. Još dva klika i Ana vide Klarisu. Mlada, zgodna, gimnastički nastrojena Klarisa bez ikakvog veša na sebi. Bilo je i drugih fajlova. *Žene*. Prava umetnička zbirka.

Na semaforu kod *Sviftija* Ana usu sebi još tekile. Pojela je ukiseljeno jaje koje je izvadila iz tegle u prodavnici pića. Proteini. Hidriranje. Jede li još malo i još mnogo popije, možda će se provući kroz ključaonicu u potpuno nov svet. Postoji li određena etiketa za opozivanje sto pedest pozivnica za venčanje? Ili se loše vesti same izliju ulicom kao voda iz kanalizacije posle pljuska?

Gužva u saobraćaju kod tržnog centra. *Fast-fud Hardiz*. *Metro*. Crveno svetlo. Ana se pogleda u retrovizor. Vreme je za potpuni preobražaj. Batali privrženu verenicu što sprema rižoto i ide na pilates, što odvaja smeće za reciklažu. Vrati staru Anu. Slatku drolju što pije i puši. Ako je muškarac koji mrzi žene mizogin, šta je onda žena koja mrzi muškarce?

Pametna.

Na pijaci je kupila namirnice. Njen otac je jeo samo sir i kikiriki preostao od Božića. Spremiće mu ručak. Pet vrsta namirnica. Platnena salveta. Kad je skrenula na njegov pošljunčani prilaz, imala je osećaj da će joj glava pući. Oronula kuća, još jedan poraz. Iskrivljeni trem. Ispucala farba. Jadno žbunje. Kako neko posvećen umetnosti može da dopusti da mu kuća tako propadne? Sneg je napadao po kući i dvorištu kao da je priroda mislila da je ceo haos najbolje

prekriti čaršavom. Kad bude prodao zbirku, insistiraće da se kuća prekreći.

Uzela je mentol bombonu, zalupila vrata kola, prešla preko smrznutog dvorišta. Šta da kaže ocu? On ju je upoznao s Dejvidom. Sreli su se na jednoj dobrotvornoj večeri. Dejvid je skrio svoj prezir prema maskama. Njen otac je skrio prezir prema Vorholu. Ubrzo im je Ana postala zajednička tema.

Stigla je do trema, uhvatila se za ogradu. Teška praznina ispunila joj telo i ramena, pa joj je bilo teško da stoji pravo. Držanje. Njenoj je majci to bilo vrlo važno. Njenoj majci. Ana pogleda niz polje. S mesta gde je stajala videla je onaj bor.

Kucnula je na vrata i otvorila ih.

Otac je po običaju sedeo u kariranoj fotelji. Iako se nije vidao doslovce ni sa kim, Danijel Remzi se i dalje brižljivo odevao kao da će svakog trenu primiti u kuću nekog muzejskog službenika ili održati govor na univerzitetu. Nabrane pantalone. Košulja s kragom. Njegov omiljen šašav istraživački prsluk, kaki s mnoštvom džepova, od koga se Ana ježila.

Ustao je. Istrošeno lice mu se ozarilo. Uvek bi se obrađovao kad je vidi, zbog čega se ona loše osećala. Trebalo bi češće da navraća. – Lepog li iznenađenja!

Ana ga zagrlila, omirisa mu dah. Moć navike. Kad joj je majka umrla, otac se odao piću sa istim žarom sa kojim je nabavljao antikvitete. Njegova zbirka meksičkih maski slovila je za najveću u zemlji. Njegovo opijanje poprimilo je iste razmere. Moralo je da dođe do manjeg udesa da bi pristao na lečenje. I išao je, premda nerado, ali Ana se i dalje brinula. Ostavila je namirnice u kuhinji, pa otišla u dnevnu sobu, do kauča. Nameravala je bila sve da mu ispriča, ali sad joj je loša vest zapela u grlu.

– Kako je prošlo otvaranje? – upitao ju je otac vrativši se na fotelju. – Mogao sam i ja da dođem, znaš.

Ana je uvek sklanjala oca od čašice. – Puno Vorhola u pokušaju. Bilo bi ti grozno. Osmotrila je dnevnu sobu. Zidovi su bili izrešetani rupicama kao da je neko osuo paljbu, što je bio jedini trag da je tamo nekad visilo na desetine maski. Ana sede, natera se da progovori. – Sećaš se da sam ti rekla kako ne želim svoj deo novca i da ga uložiš? E pa, možda će mi ipak biti potreban.

Otac protrlja bradu ne gledajući je u oči.

– Jesu li već potpisali? – upita Ana. – Nikad mi ništa ne javljaš.

Otac je gledao kroz prozor, u zimu napolju. – Javio se jedan problemčić. – Uspeo je slabašno da se nasmeši. – Da kažem to ovako: ima jedna dobra i jedna loša vest.

Ana se zabrinuto uspravi. – Koja loša vest?

– Evo ti pa sama pročitaj. – Othramao je do radnog stola i pružio joj pismo od Metropolitena. Ana prelete pogledom preko učtivih uvodnih rečenica, pa poče da čita: – *Muzej nažalost mora da obustavi pregovore o kupovini Remzijeve zbirke maski zbog zabrinjavajućih nedoslednosti i netačnosti u njenoj dokumentaciji. Bilo koja informacija o poreklu maski, posebno priznanice o kupovini, pomogla bi našoj istrazi. Posebno nas brinu maske pripisane Emiliju Luni i Rikardu Rodrigezu. One su po svoj prilici krivotvorene, postarane, s veštačkom patinom. Osim toga, sumnjamo i u tačnost vaše knjige „Ples s tigrom“, u kojoj su iste zabrinjavajuće netačnosti iznete kao činjenice.*

Ani se osušiše usta. – Koje zabrinjavajuće netačnosti?

– Imaš i drugi list sa popisom.

– Posle analize drveta i boje, naš tim kustosa potvrdio je da maska centuriona iz zbirke, prikazana na 37. strani

knjige, nije, kako tvrdite, s kraja devetnaestog veka. Čini se da je izdeljana u protekloj deceniji. Suprotno vašim tvrdnjama iznetim na strani 122, maske skakavaca nikad nisu plesale u gradu Santa Katarina. U Meksiku postoji devet gradova pod imenom Santa Katarina, ali ni u jednom se ne održava žetveni ples. Te maske su po svoj prilici čisto dekorativne, napravljene za komercijalnu prodaju.

Ana prelete dalje pogledom. Ne samo da je Metropolitan odustao od kupovine već je i ispljuvao *Ples sa tigrom*, knjigu u čijem je pisanju i ona učestvovala. Njen otac je decenijama sanjao o tome da objavi prvi sveobuhvatan vodič kroz meksičke maske, ali ga nikad ne bi završio da Ana nije napustila urednički posao i uskočila da mu pomogne. Od tada je živela od poslova provere tačnosti podataka – i na Dejvidov račun.

Svalila se na kauč. – Ne mogu da verujem.

– Kad se ovo pročuje, na internetu će biti fešta.

– Kad se pročuje? – Ani nije palo na pamet da će ova sramota dospeti u javnost. Ko će je uzeti za kontrolora kad sopstvenu knjigu nije valjano proverila?

Otac se namršti. – Ovo je sočna priča za blogere. Neki će nas optužiti za prevaru. Drugi će biti fini i reći da smo nekompetentni.

Anin stid pređe u bes. – Nema čoveka u zemlji koji bolje od tebe poznaje meksičke maske.

– Svako se može prevariti.

– Pio si.

– Ti bi i globalno zagrevanje pripisala mom alkoholizmu. S tim je gotovo. Suv sam kao ona biljka.

Biljka, jedan bršljan, bila je na samrti. Ana pogleda kad je pismo poslato. Petog januara 2012. – Ovo je stiglo pre mesec dana. Jesi li im odgovorio? Traže ti dokumentaciju. Zar nemaš nešto da im pošalješ?